

Ny behörighetslag 2010

Verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Ny behörighetslag från den 1 januari 2010

Lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård är ny sedan 1 januari 2010. Den innehåller grundläggande bestämmelser om behörigheter, skyldigheter, delegation etc. Mer detaljerade bestämmelser hittar man i Statens Jordbruksverks föreskrifter om behörigheter, skyldigheter och läkemedelsanvändning.

Djurhälsopersonal

Lagens definition av djurhälsopersonal omfattar alla som är behörighetsreglerade, det vill säga är legitimerade eller godkända. I lagen finns reglerat vad en legitimerad eller godkänd person har för skyldigheter och vad han eller hon ska iaktta i sin yrkesutövning. I lagen finns även bestämmelser som gäller personer som yrkesmässigt arbetar inom djurens hälso- och sjukvård utan att tillhöra djurhälsopersonalen.

Vad innebär legitimation och godkännande?

Legitimation är sedan länge det viktigaste beviset på en yrkesutövares kompetens inom hälso- och sjukvården. Den anger att en person står under samhällets tillsyn och har godkänts för yrkesutövning inom sitt område med hänsyn till kunskaper och personliga egenskaper.

Det viktigaste motivet för att ha legitimation är patientsäkerheten. För allmänheten uppfattas legitimationen som en slags varudeklaration – som patient ska man känna sig trygg i kontakten med någon som är legitimerad.

För att ett yrke ska vara legitimerat ställs vissa krav. I bedömningen av om ett yrke inom djurens hälso- och sjukvård ska behörighetsregleras beaktar man betydelsen för en god och säker vård, hur ett gott djurhälsotillstånd påverkas, yrkesrollens innehåll, framförallt bredden och självständigheten, förekomsten av direkt kontakt med

djur och djurägare samt risknivån. Ett krav är också att utbildningen ska vara på högskolenivå och vila på vetenskaplig grund.

Ett yrke som inte uppfyller kriterierna för att legitimeras kan behörighetsregleras genom ett godkännande. Detta har nu skett med hovslagaryrket. Även personer med legitimation inom ett humanvårdsyrke kan få ett godkännande för arbete inom djurens hälso- och sjukvård.

Skyldigheter

I lagen finns en rad skyldigheter för djurhälsopersonal. Till dessa hör

- skyldighet att utföra arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet
- skyldighet att föra journal
- skyldighet att anmäla om brott mot djurskyddslagen upptäcks
- tystnadsplikt

Till skyldigheterna hör även att enbart utföra åtgärder som man har kompetens för. Detta är en grundläggande och mycket viktig skyldighet som lägger ett relativt stort ansvar på varje yrkesutövare att begränsa sig i sin yrkesutövning. För att få utföra en åtgärd krävs både formell kompetens, det vill säga utbildning för åtgärden, samt reell kompetens, det vill säga den praktiska förmågan att utföra åtgärden.

Delegering

I lagen ges även möjlighet för djurhälsopersonal att delegera arbetsuppgifter sinsemellan. Delegering kan enbart göras av en person som har både formell och reell kompetens för åtgärden, men den som tar emot delegeringen behöver bara ha reell kompetens. I Jordbruksverkets föreskrifter finns relativt detaljerade bestämmelser om hur delegering ska gå till, bland annat att beslutet ska vara skriftligt.

Legitimation och godkännande medför ett ansvar

All djurhälsopersonal är ansvarig för det arbete han eller hon utför. Myndigheten som utövar tillsyn över djurhälsopersonalen (Länsstyrelsen och Jordbruksverket) samt

en djurägare eller en annan person som har djuret eller djuren som saken gäller i sin vård kan anmäla till ansvarsnämnden. När frågan har kommit in så överlämnas den till den person anmälan avser, och den anmälda personen föreläggs att yttra sig. Handläggningen sker vanligen skriftligen, och ett beslut kommer den anmälda till kännedom per post. Möjliga beslut är

- att anmälan avslås,
- att den anmälda får en disciplinpåföljd i form av en erinran eller en varning,
- att den anmälda får en prövotid på tre år under vilken han eller hon, vid upprepad förseelse, kan få legitimationen eller godkännandet återkallat, eller
- att legitimationen eller godkännandet återkallas.

Mer information finns på www.jordbruksverket.se

Förbud att behandla för personer som inte tillhör djurhälsopersonalen

Lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård innehåller ett behandlingsförbud (4 kap 1 §). Detta förbud innebär bland annat att personer som yrkesmässigt arbetar inom djurens hälso- och sjukvård men inte tillhör djurhälsopersonalen – alltså inte är legitimerade eller godkända – inte får

- behandla djur som misstänks ha en epizooti eller en zoonos,
- utföra operativa ingrepp,
- ge injektioner,
- utföra annan behandling som kan orsaka ett lidande som inte är obetydligt eller
- behandla djur som har fått lugnande, är sövda eller har fått lokalbedövning genom injektion.

Om du är legitimerad eller godkänd omfattas du inte av behandlingsförbudet. Fram till den 1 januari 2014 finns dock vissa undantagsregler från behandlingsförbudet. Dessa undantagsregler hittar du i Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård.

Mer att läsa

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om behörigheter för djurhälsopersonal,
- Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård,
- Statens jordbruksverks föreskrifter om läkemedel och läkemedelsanvändning.

Jordbruksverket • 551 82 Jönköping • Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se